

¹¹ Майданик Л. Р. Колективне управління майновими авторськими та суміжними правами за цивільним законодавством України : моногр. / Л. Р. Майданик. – К., 2013. – 248 с. – С. 78.

Резюме

Верес І. Я. Організація колективного управління майновими авторськими та (або) суміжними правами.

У статті досліджуються ознаки організації колективного управління майновими авторськими і суміжними правами. Зокрема, організації колективного управління – це об'єднання суб'єктів авторського права та (або) суміжних прав (непідприємницькі товариства). Організації колективного управління здійснюють колективне управління авторськими та (або) суміжними правами на підставі договорів або на підставі закону. Здійснюючи колективне управління авторськими і суміжними правами, організації колективного управління виступають представниками суб'єктів авторського і (або) суміжних прав. Запропоновано визначення поняття організації колективного управління майновими авторськими та (або) суміжними правами.

Ключові слова: колективне управління, підприємницькі товариства, договір доручення, авторські права, суміжні права.

Резюме

Верес І. Я. Организация коллективного управления имущественными авторскими и (или) смежными правами.

В статье исследуются признаки организации коллективного управления имущественными авторскими и смежными правами. В частности, организации коллективного управления – это объединение субъектов авторского права и (или) смежных прав (непредпринимательские общества). Организации коллективного управления осуществляют коллективное управление авторскими и (или) смежными правами на основании договоров или на основании закона. Осуществляя коллективное управление авторскими и смежными правами, организации коллективного управления выступают представителями субъектов авторского и (или) смежных прав. Предложено определение понятия организации коллективного управления имущественными авторскими и (или) смежными правами.

Ключевые слова: коллективное управление, непредпринимательские общества, договор поручения, авторские права, смежные права.

Summary

Veres I. The collective management organization of copyright and proprietary (or) related rights.

The article investigates the features of collective management organizations of copyright and related proprietary rights. The collective management organizations are the associations of copyright and (or) related rights (non-commercial partnership) subjects. Collective management organizations performs collective management of copyright and (or) related rights according to the contracts or law. Through the collective management of copyright and related rights, collective management organizations act as representatives of copyright and (or) related rights subjects. The definition of collective management organization of copyright and proprietary (or) related rights is proposed.

Key words: collective management, non-commercial partnership, agency agreement, copyright, related rights.

УДК 347.783: 347.788.5

О. О. КУЛІНІЧ

Ольга Олексіївна Кулініч, кандидат юридичних наук, доцент, доцент Національного університету «Одеська юридична академія»

ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИРОДИ ТА ЗМІСТУ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ НА ВЛАСНЕ ЗОБРАЖЕННЯ

Питання про право на власне зображення має давню історію й неоднозначно вирішувалося законодавствами багатьох країн у різні епохи. У цивільному законодавстві України, як і законодавстві дореволюційного періоду та радянському, не закріплюється право фізичної особи на власне зображення, але фізичним особам гарантується захист їх інтересів при проведенні фото-, кіно-, теле- та відеозйомок та охорона інтересів фізичної особи, яка зображена на фотографіях та в інших художніх творах. Відсутність законодавчо визначеної позиції щодо природи та змісту зазначеного права призводить до плутанини у теоретичних дослідженнях, зокрема при розмежуванні прав на «зображення» та «зовнішній вигляд» як нематеріальних благ фізичної особи.

У науковій літературі питання визначення природи, змісту права фізичної особи на власне зображення викликали неабиякий інтерес у науковців, але, на жаль, єдиної концепції охорони даного права, з урахуванням сьогочасних реалій, вироблено не було. Серед учених слід відмітити праці І. С. Вольмана, В. Б. Гуревича, А. В. Завадського, Л. О. Красавчикової, П. І. Міллера, В. А. Мікрюкова.

Завданням даної статті є вироблення підстав для здійснення класифікації наукових поглядів щодо визначення природи та змісту права фізичної особи на власне зображення.

При визначенні природи та змісту права фізичної особи на власне зображення слід проаналізувати та класифікувати різноманітні підходи до розуміння права фізичної особи на власне зображення, що сформувався в юридичній теорії, судовій практиці і нормах законодавства та запропонувати єдину концепцію розуміння природи даного права.

Першою підставою для класифікації наукових поглядів щодо права фізичної особи на власне зображення є можливість визнання даного права самостійним правом фізичної особи. У рамках даного підходу перша група дослідників не визнає право фізичної особи на власне зображення самостійним, а фактично замінює його особистими немайновими правами фізичної особи. Немайнове право на зображення існує та визнається в зарубіжних країнах лише формально (за назвою)¹, у нього немає власного змісту, воно завжди є складовою інших прав, залежно від конкретної ситуації: або права на захист честі й гідності (у разі спотворення зображення, що принижує честь і гідність), або права на приватне життя (якщо опублікований знімок був зроблений таємно) і т.п. Аналіз матеріалів судової практики та наукової літератури із зазначеного питання дає змогу зробити висновки щодо фактичної підміни права на власне зображення на інші види права та визнання його складовим компонентом наступних немайнових прав особи: права на честь та гідність, ділову репутацію; права на недоторканність власного житла; права на таємницю особистого (приватного) життя; права на особисту недоторканність. Друга група дослідників визнає право фізичної особи на власне зображення складовою права фізичної особи на зовнішній вигляд (його недоторканність або його таємницю). Така позиція нерідко зустрічається у працях науковців, які розглядають право фізичної особи на власне зображення як одну зі складових права фізичної особи на власний вигляд (або на недоторканність зовнішнього вигляду). Наприклад, В. Д. Пилипенко, А. А. Боер, М. М. Малєйна, В. С. Мельников, А. С. Мограбян, Е. А. Вострикова звертають увагу на те, що право людини на зображення є правомочністю особистого немайнового права на зовнішній вигляд. Третя група дослідників визнає право фізичної особи на власне зображення як особисте немайнове право фізичної особи. На думку деяких із них (наприклад, С. В. Бондаренка²), право фізичної особи на власне зображення є одним із особистих немайнових прав фізичної особи. Воно не належить до інституту авторського права, але неабияк впливає на реалізацію авторського права. Четверта група дослідників визначає право фізичної особи на власне зображення як суб'єктивне цивільне право. Позиція про визнання даного права як суб'єктивного цивільного права відображена у матеріалах судової практики³ та у працях деяких вчених (В. Я. Іонаса, В. А. Белова), які висловлювали думку, що право на власне зображення не має нічого спільного з авторським правом, це суб'єктивне право.

Другою підставою для класифікації наукових поглядів є визначення взаємозв'язку права фізичної особи на власне зображення з правами інтелектуальної власності. По-перше, групою вчених висловлювалася позиція щодо можливості визнання майнових прав на створений твір за зображеною особою. Наприклад, у законодавстві початку ХХ ст. простежувалася позиція щодо можливості визнання авторського права за особами, зображеними на портретах та бюстах у випадку, якщо вони створені за замовленням⁴. По-друге, деякі вчені підтримували позицію можливості визнання авторства (співавторства) за зображеною особою. При розгляді можливості визнання за особою, яка зображена на фотографічному творі, авторства на твір, доречно звернутися до ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права», що визначає автором фізичну особу, яка своєю творчою працею створила твір. Отже, автором (фотографом) є особа, яка внесла творчий вклад саме у процес фотографування. По-третє, деякими з учених розглядалася можливість визнання за особою, яка зображена у творі, суміжних прав. Особа, яка позує, може визнаватися суб'єктом суміжних прав, тобто виконавцем певної ролі. Саме циклограма як фотографічний знімок допомагає зафіксувати та відобразити певний цикл рухів – фактично виконання ролі. Сучасні можливості техніки дають змогу створювати фотографії, що рухаються. Наприклад, компанія Apple розширила можливості камери Apple iPhone 6s, завдяки якій з'явилася можливість знімати Live Photos. Ця функція записує декілька митей до і після фотографії, що надає можливість дивитись її рух. Щодо інших художніх творів, які мають динамічний характер, наприклад, кінофільми, театральні постанови тощо – сумнівів щодо наділення виконавців суміжними правами не виникає. По-четверте, визнання права фізичної особи на власне зображення правом, що обтяжує авторські права на твір. Право фізичної особи, зображеної у витворі образотворчого мистецтва, на публікацію, відтворення та поширення цього твору тільки з її згоди є елементом авторського правовідношення, врегульованого інститутом авторського права⁵. Слід звернути увагу, що при цьому недоречно категорично заперечувати зв'язок відносин, що виникають, з авторським правом, оскільки наявність згоди зображеної особи зумовлює можливість оприлюднення та публічного показу твору.

Третьою підставою для класифікації наукових поглядів щодо права фізичної особи на власне зображення є можливість визнання економічної складової даного права. Перша група науковців відстоює позицію, що право фізичної особи на власне зображення має особистий немайновий характер. Прихильники даного підходу вважають, що право на зображення не входить до інституту авторського права, а належить до особистих немайнових прав фізичної особи⁶. Право на власне зображення є особистим немайновим правом, не пов'язаним із майновими. Друга група дослідників вважає, що право на зображення має змішаний характер та може мати потенційну комерційну цінність. Питання про природу права на зображення є спірним та дискусійним, на даний момент серед його дослідників немає єдиної думки стосовно того, чи є таке право майновим або немайновим. У науці цивільного права існує підрозділ немайнових прав на пов'язані і не пов'язані з майном. Вважається, що право на зображення є особистим немайновим правом, яке може призвести до виникнення майнових прав, наприклад, при використанні зображення в комерційних цілях⁷. У рамках даної

підстави для класифікації слід виділити третю групу дослідників, які відстоюють позиції про майновий характер даного права, що обумовлено сучасними тенденціями ринкових відносин та можливістю отримання грошового еквіваленту за використання нематеріальних благ.

При дослідженні змісту права фізичної особи на власне зображення, незважаючи на його визнання серед особистих немайнових прав, дослідниками навіть у радянські часи не завжди застосовувалися теоретичні постулати про особисті немайнові права. З урахуванням сучасних тенденцій цивільного обігу, змін у ринкових відносинах, визнання нематеріальних благ предметом економічного обороту слід проаналізувати концепції розуміння змісту зазначеного права та переосмислити з урахуванням реалій сьогодення.

Четверта класифікація поглядів на право фізичної особи на власне зображення ґрунтується на визначенні моменту виникнення права на зображення. *Права, що належать з моменту народження*. Право особи на власне зображення виникає з моменту народження⁸. Це право властиве не природі людини, а соціуму, і має цінність тільки в рамках соціальної взаємодії і тільки при певному рівні розвитку культури й техніки (який дозволяє відтворювати зовнішній вигляд людини в скульптурі, картині, фотографії тощо)⁹. *Права, що набуті фізичною особою*. Так, згідно з класифікацією особистих немайнових прав, яка була запропонована Г. П. Савичевим, особисті немайнові права можуть бути розділені на три групи: права, пов'язані з особою – носієм цих прав; права, зумовлені суспільним устроєм, його ідеалами та принципами; права, набуті фізичною особою (право на авторське ім'я, привласнення винаходу імені його творця, а також право на власне зображення і на захист листів, щоденників, записок, заміток)¹⁰. Видається доцільним визнати моментом виникнення саме момент народження, адже при фотографуванні чи поширенні фотографії та інших художніх творів із зображенням фізичної особи зазначене право не набувається, а вже реалізується.

Другим ключовим питанням даного дослідження є визначення основних концепцій розуміння змісту права фізичної особи на власне зображення. Звернення до ключових праць з означеного питання допомагає зазначити такі трактування змісту цього права.

1. *«Негативне» широке трактування* змісту права фізичної особи на власне зображення міститься, наприклад, у працях А. В. Завадського¹¹, О. В. Сльчанінової¹². На їх думку, це право полягає в забороні без згоди особи відтворювати (зображувати фізичну особу будь-яким способом без її згоди за винятком випадків), повторювати та поширювати зображення фізичної особи без її згоди, тобто перешкоджати появі зображення у будь-якій формі без відповідної згоди.

2. *«Негативне» вузьке трактування* права фізичної особи на власне зображення міститься, зокрема, у працях В. А. Жакенова¹³, Т. С. Романченко¹⁴. На їх погляд, зміст згаданого вище права полягає в недопущенні вільного показу, відтворення, використання будь-яким чином зафіксованого яким-небудь способом зображення особи без згоди зображеної, її законних представників або спадкоємців. Прихильники даного трактування, досліджуючи право фізичної особи на власне зображення, виділяють тільки компоненти, пов'язані з оборотом матеріальних примірників із зафіксованим зображенням зовнішнього вигляду фізичної особи.

3. *«Позитивне» вузьке трактування*. На погляд В. А. Мужанової, правомочність на розпорядження власним зображенням означає надання згоди на оприлюднення та подальше використання якогось конкретного зображення. Особа володіє та має право на використання належного їй нематеріального блага¹⁵.

4. *Комплексне трактування*. Зі зміною економічних реалій, набуттям нового значення результатів інтелектуальної діяльності, розширенням сфери використання результатів інтелектуальної діяльності та інформації як особистих благ виникає потреба у переосмисленні концепції права фізичної особи на власне зображення та наділення суб'єкта правами позитивним змістом, зокрема щодо можливості використання й надання дозволу на використання твору з зображенням фізичної особи (це так звані права, супутні авторським, які обтяжують права автора), так і негативним змістом (забороні неправомірного використання). Комплексне трактування змісту права на власне зображення, яке поєднує повноваження як щодо надання дозволу, так і встановлення заборони, знайшло відображення у працях В. А. Мікрюкова¹⁶, О. В. Докучаєвої¹⁷, матеріалах судової практики.

Право фізичної особи на власне зображення – це суб'єктивне цивільне право, що полягає у можливості надання дозволу на проведення фото-, кіно-, теле- та відеозйомок із зображенням фізичної особи, а також використанні, наданні дозволу на використання та забороні неправомірного використання фотографії, художнього твору або іншого, вираженого у об'єктивній формі носія з зображенням фізичної особи, за винятком випадків, встановлених законом.

Визначаючи зв'язок із правами інтелектуальної власності, слід звернути увагу на ту обставину, що право фізичної особи на власне зображення завжди взаємно обтяжує авторські права (за винятком випадків, коли автором є невідома особа (наприклад, випадковий перехожий), строк дії авторських прав сплив, або автор фотографії є особою, зображеною на ній тощо). В особи, зображеної на фотографії чи іншому художньому творі, можуть виникати майнові права на створений твір відповідно до укладеного договору з автором або іншим володільцем майнових прав. Визнання авторства за зображеною особою можливо також у випадку, якщо вона самостійно здійснювала фотографування. Про наявність суміжних прав можна говорити тільки у разі відповідності творчої діяльності зображеної особи умовам надання правової охорони об'єктам суміжних прав. При цьому право на власне зображення не виключає наявності авторських або суміжних прав, але розмежовується від них внаслідок різного об'єкта охорони. Визначаючи природу даного права, слід звернути увагу на його змішаний характер, наявність потенційної комерційної цінності. Моментом виникнення права на власне зображення є народження фізичної особи.

¹ *Ведерникова О. А.* Право на изображение гражданина в зарубежных странах / О. А. Ведерникова // Законность и правопорядок в современном обществе : сб. материалов XIV Международной научно-практ. конференции. – Новосибирск : Изд-во ЦРНС, 2013. – С. 84–85.

² *Бондаренко С. В.* Авторське право та суміжні права / С. В. Бондаренко. – К. : Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – С. 64.

³ Ухвала Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 26 лютого 2014 р. // Єдиний державний реєстр судових рішень : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37455196>

⁴ Промышленная, литературная, художественная и музыкальная собственность. Сборник, составленный сь разрешения Департамента Торговли и мануфактурь, А. Кобеляцкимь. – С-Петербургъ : тип. В. Киршбаума, 1896. – С. 93.

⁵ *Ельчанинова О. В.* Гражданско-правовое положение лиц, осужденных к лишению свободы : дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Ельчанинова Ольга Владимировна. – СПб., 2004. – С. 51–52.

⁶ *Спиряев С.* Особенности авторского права и смежных прав в модельном бизнесе / С. Спиряев // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2005. – № 3. – С. 75; *Мазуренко С. В.* Право на зображення фізичної особи / С. В. Мазуренко // Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави: сучасний стан, проблеми та шляхи вирішення : Тези міжн. наук.-практ. конф. – Одеса, 2009. – С. 137.

⁷ *Покореєва А. В.* Право на изображение / А. В. Покореєва // ЮрКлуб Виртуальный клуб юристов : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.yurclub.ru/docs/civil/article319.html>

⁸ *Чепига А. С.* Право гражданина на собственное изображение по законодательству Республики Беларусь / А. С. Чепига // КонсультантПлюс : Беларусь. Технология 3000. ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2012.

⁹ *Колосов В.* Право на изображение с учётом зарубежного опыта / В. Колосов, М. Шварц // Интеллектуальная собственность. Авторское право и смежные права. – 2008. – № 4. – С. 43–45.

¹⁰ Советское гражданское право / под ред. В. П. Грибанова и С. М. Корнеева. – М. : Юрид. лит., 1979. – Т. 1. – С. 192–194; Советское гражданское право : в 2-х т. / А. М. Белякова, В. К. Бессмертный, А. Г. Быков и др.; под ред. В. П. Грибанова и С. М. Корнеева. – М. : Юридическая литература, 1979. – Т. 1. – С. 192–193.

¹¹ *Завадский А. В.* О правѣ на собственное изображение (по поводу § 50 Проекта министра юстициі объ авторскомъ правѣ на литературныя, музыкальныя, художественныя и фотографическія произведенія). Докладъ Юридическому Обществу при Императорскомъ Казанскомъ Университетѣ 14 марта 1909 года / А. В. Завадский. – Казань : Типо-литографія Императорскаго Университета, 1909. – С. 26–27.

¹² *Ельчанинова О. В.* Вказана праця. – С. 51–52.

¹³ *Жакенов В. А.* Личные неимущественные права в советском гражданском законодательстве и их социальное значение : дисс. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; предпринимательское право; семейное право; международное частное право» / Жакенов В. А. – М., 1984. – С. 163–165.

¹⁴ *Романченко Т. С.* Зображення як об'єкт особистого немайнового права фізичної особи / Т. С. Романченко // Актуальні проблеми цивільного, сімейного та міжнародного приватного права (Матвєєвські цивілістичні читання) : матеріали міжнародної наук.-практ. конференції (м. Київ, 16 вересня 2010 р.). – К. : КНТ, 2011. – С. 355–358.

¹⁵ *Мужанова В. А.* О положительном содержании субъективного гражданского права на нематериальные блага / В. А. Мужанова // Сибирский юридический вестник. – 2011. – № 4 (55). – С. 78, 81.

¹⁶ *Микрюков В. А.* О дифференцированном согласии гражданина на обнародование и использование его собственного изображения / О. А. Микрюков // Право и экономика. Документы. Комментарии. – 2013. – № 2 (300). – С. 47–51.

¹⁷ *Докучаєва О. В.* Зміст особистого немайнового права на зображення / О. В. Докучаєва // Проблеми цивільного права та процесу (пам'яті проф. О. А. Пушкіна) : матеріали міжнародної наук.-практ. конференції (26 травня 2007 р.) ; за ред. В. А. Кройтора, Р. Б. Шишки, Є. О. Мічуріна. – Х. : ХНУВС, 2007. – С. 334–335.

Резюме

Кулінич О. О. Доктринальні підходи до визначення природи та змісту права фізичної особи на власне зображення.

У вступі статті підкреслюється актуальність теми дослідження. У статті розкриваються окремі підходи до визначення змісту права на власне зображення. Запропоновані підходи до визначення природи та змісту права ґрунтуються на положенні доктрини, законодавства та судової практики. Підкреслюється доцільність впровадження комплексного підходу визначення змісту права фізичної особи на власне зображення. Зроблено висновок про те, що дане право є суб'єктивним, виникає з моменту народження, здатне до економічної оцінки. Наявність права на власне зображення не виключає можливості володіння авторськими чи суміжними правами.

Ключові слова: зображення, право на власне зображення, фізична особа, особисті немайнові права, права, пов'язані з матеріальним примірником зображення.

Резюме

Кулінич О. А. Доктринальные подходы к определению природы и содержания права физического лица на собственное изображение.

Во введении статьи подчеркивается актуальность исследования темы. В статье раскрываются различные подходы к определению содержания права на собственное изображение. Предложенные подходы к определению природы и содержанию права основываются на положениях доктрины, законодательства и судебной практики. Подчеркивается целесообразность введения комплексного подхода к определению содержания права на собственное изображение. Сделан вывод о том, что данное право является субъективным, возникает с рождения, обладает потенциальной возможностью экономической оценки. Обладание правом на собственное изображение не исключает возможность обладания авторскими или смежными правами.

Ключевые слова: изображение, право на собственное изображение, физическое лицо, личные неимущественные права, права, связанные с материальным носителем изображения.

Summary

Kulinich O. Doctrinal approaches to the definition of the nature and the content of the right of a natural person to his own image.

The timeliness of the study of the topic is revealed in the introduction of the article. The different approaches to defining the content of the right to one's own image are described in the article. The classification of proposed approaches is based on the doctrinal findings, as well as on the provisions of the legislation and judicial practice. The author concluded the feasibility of securing a comprehensive approach in the current legislation. The conclusion about the independence of the right to one's own image, its accrue in the moment of creation of an object of intellectual property rights, potential possibility of economic evaluation of an image, embodied in a tangible medium, as well as opportunities for more possession of the subject imaged by copyright or related rights.

Key words: image, right to one's own image, a natural person, moral rights, rights associated with the tangible medium of expression of the image.

УДК 347.77

О. Р. ШИШКА

Олександр Романович Шишка, кандидат юридичних наук, доцент, доцент Харківського національного університету внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Організаційні відносини давно привертають увагу науковців, зокрема представників науки цивільного права. Не викликає сумніву, що важливість визначення питання його предмета полягає в тому, що ми визначаємо сферу цивільного права за принципом «свій – чужий», тобто те, що належить до сфери цивільного права, є «своїм», а те, що ні – «чужим». Відповідно, цим не тільки протистоять спробам привнести у нього адміністративні правовідносини і тим самим зробити його публічним, а й окреслити межі цивільного права, а також визначити завдання, які ним розв'язуються.

Проблема предмета цивільного права зумовлена широтою врегульованих ним відносин та способом (методом) впливу на їх учасників. Окреме місце у ньому, з огляду на доктрину цивільного права, посідають відносини у сфері інтелектуальної власності, які у їх статичності (Книга четверта ЦК України) та у їх динамічності (Книга п'ята ЦК України) регулюються ЦК України.

Серед відносин інтелектуальної власності окреме місце належить організаційним відносинам. Якщо стосовно адміністративно-правових організаційних відносин у сфері управління особливих запитань не виникає і вони добре опрацьовані провідними представниками школи адміністративного права та державного управління, то щодо процедурних відносин як частини предмета цивільного права взагалі та його складової організаційних відносин у сфері інтелектуальної власності є чимало теоретичних і практичних запитань.

На постановочному рівні можна стверджувати, що такі відносини передбачені різними актами чинного законодавства. Зокрема, це: складання сюжету майбутнього твору співавторами і розподіл складових, визначення строків, обсягу тощо; узгодження між співтворцями об'єктів права інтелектуальної власності порядку використання майнових прав на них; узгодження чи визначення частки творчої участі при створенні та використанні об'єкта права інтелектуальної власності, у тому числі заохочення тих, хто надавав технічну та організаційну допомогу під час створення такого об'єкта; упорядкування діяльності творчих колективів, які діють поза впливом норм трудового права (наприклад, популярних колись тимчасових творчих колективів); залучення до створення спільних творів під егідою наукових установ творців, які не працюють в цих установах.

Це стосується й тих організаційних відносин, які виникають на стадії кваліфікації об'єктів промислової власності. З одного боку, така кваліфікація вчиняється від імені держави, а відносини вибудовані на засадах влади і підпорядкування, тобто як адміністративно-правові. З іншого боку, це вчиняється державним підприємством, що як таке є юридичною особою, яка має діяти на засадах свободи. Його дії є організаційними та приватними, але з публічними наслідками через порядок визнання об'єкта охороноспроможним та надання йому правової охорони. Ці та інші випадки з координації чи узгодження дій зі створення, використання об'єктів права інтелектуальної власності, набуття охорони виходять за рамки майнових та особистих немайнових відносин (цивільних відносин), які на відміну від організаційних хоча б передбачені предметом цивільно-правового регулювання у ст. 1 ЦК України.

Тут відразу виникає запитання: а чому лише предметом регулювання, а не встановлення та охорони? Принаймні семантично, навіть якщо застосувати юридичну фікцію, ці відносини виходять за межі регулювання. Отже, встановлення відносин і охорона відносин та їх елементів видаються самостійним напрямом впливу цивільного законодавства. Прикладів тому досить. Вони слугують емпіричним підґрунтям для узагальнення й висновків доктринального рівня.